

Må bruke 5,6 mill. på å rydde arkivet

STYRING. Tilsyn før sammenslåinger har avdekket begredelige tilstander i kommunale arkiver. Hitra må bruke 5,6 millioner kroner på oppryddingen.

– Dette er ting vi er nødt til å rydde opp i, og som burde vært gjort for lenge siden, sier rådmann Laila Eide Hjartø. Foto: Terje Sandstad, Hitra-Frøya

Ragnhild Sved
27.7 2018 14:56

Arkivverket fører tilsyn i de fleste kommuner som skal slå seg sammen i 2020, og nesten alle tilsynene avdekker store mangler, ifølge fagdirektør Kjetil Reithaug.

Hitra, som skal slå seg sammen med Snillfjord, er intet unntak. Tilsynsrapporten beskriver «mange alvorlige avvik», og de er knyttet både til den daglige driften og til å sikre arkivmaterialet på lang sikt. Kommunen har fått åtte pålegg, hvilket er litt over snittet på 6,5 ved tilsynene i fjor.

- **Les også:**

- [Avdekket 200 brudd på arkivloven](#)

- [Godt arkiv et politisk ansvar \(leder\)](#)

Fordi avvik som ble påpekt ved tilsyn i 2014 ikke ble utbedret, er tilstanden forverret, både når det gjelder journalføringen – der det ble påvist et stort etterslep – og tilstanden i papirarkivet. 100 hyllemeter arkiver er angrepet av mugg etter tilsynet i 2014. Å rense dokumentene vil koste ca. 300.000 kroner, ifølge et overslag kommunen har fått.

– Her, som i andre kommuner med store avvik, handler det om at arkivmateriale vil gå tapt hvis man ikke gjør noe. Det gjelder enten dokumentene er på papir, og for eksempel blir ødelagt av mugg, eller de er lagret elektronisk, men ikke blir sikret for framtida, sier Reithaug.

Han viser til at Hitra fikk akkurat de samme påleggene i 2014, men at Arkivverket til slutt ga opp å gi utsettelse.

– Ved tilsynet i år, viste det seg altså at kommunen ikke har gjort det de skulle.

Reithaug sier muggangrepet viser at kravene til oppbevaring ikke er unødvendige og tatt ut av luften.

– Skader oppstår dersom materiale, papir eller elektronisk, ikke blir behandlet på riktig måte. Tilfellet i Hitra er et godt eksempel på hvordan en kommune kunne brukt vår rapport fra 2014 til å gripe tak i mangler som blir dyre utfordringer hvis de ansvarlige ikke tar riktig grep.

Setter av millioner

Før ferien vedtok kommunestyret i Hitra å sette av drøyt 800.000 kroner til 1,5 prosjektstilling for å ta igjen etterslep og 4,76 millioner til investeringer.

– Vi setter på de ressursene som skal til for å rydde opp, sier rådmann Laila Eide Hjertø til Kommunal Rapport.

– Dette er ting vi er nødt til å rydde opp i, og som burde vært gjort for lenge siden. Men det er først nå jeg er blitt klar over hvor ille det er, sier Hjertø, som ble rådmann i Hitra i 2014.

Hun har tro på at kommunen skal klare oppgaven, og sier at de ligger godt an med planen for å lukke avvikene. Den skal sendes Arkivverket innen 15. august.

Reithaug synes det er fint at de ansvarlige i kommunen nå innser alvoret og tar grep.

– Vi ser dessverre ofte at ansvarlig ledelse ikke får informasjon eller forstår alvoret på fagområdet arkiv før ting har fått utvikle seg for langt. Da har feil og mangler vokst i økonomisk størrelse, eller de begynner å gå ut over rettssikkerheten til innbyggerne. Slik svekkes tilliten til kommunen og omdømmet skades, sier han.

Avvikene i Hitra gjelder manglende arkivplan, noe som også ble påpekt ved tilsynet i 2014, restanser i journalføringen og ordning og deponering av eksisterende arkiv – også påpekt i 2014 – samt de nevnte muggskadene.

Ved sammenslåing skal alle arkiver avsluttes. Hitras arkiv – både papir og elektronisk – skal da deponeres hos det interkommunale selskapet IKA Trøndelag, der Hitra er medeier.

Stort hastverk

Før sammenslåingen må den nye kommunen ha anskaffet et nytt saks- og arkivsystem. I dag bruker Hitra ePhorte og Snillfjord eSak, som ikke lenger blir oppdatert.

– Vi ønsker å finne et system som brukes av de fleste trøndelagskommunene, men tida løper fra oss, og vi må legge ut et anbud til høsten, sier Hjertø.

Kommunen må ta stilling til hva de gjør ikke bare med saks- og arkivsystemet, men også fagsystemene, for eksempel innen barnevern og helse og omsorg, for å sikre at dokumenter som er arkivert her blir sikret for framtida.

– Dette er materiale vi er spesielt bekymret for. Å sikre disse opplysningene er en større jobb enn mange forstår. Hvis kommunen ikke er bevisst på det, kan de stå med én fot på en udetonert mine, sier Reithaug.

Også han påpeker at kommunene som skal slå seg sammen, nå har svært dårlig tid.

– Samtidig har de nå en gyllen sjanse til å utvikle systemer som gir dem mulighet til å jobbe effektivt og få en hypermoderne kommune.

EMNER [Arkiv](#) [Hitra](#)

DELTA I DEBATTEN

Vi setter stor pris på at du deler ny kunnskap, dine egne erfaringer og diskuterer med oss og andre lesere. Du må bruke ditt fulle navn for å delta i debattene. Debatten vil bli moderert i tråd med de presseetiske regler. Modereringen skjer i etterkant av publiseringen.

0 Comments

Sort by

Add a comment...

Facebook Comments Plugin

ANNONSE

